

Asia: Lausuntopyyntö YVA-selostuksesta, Brändskogenin tuulivoimahanke, Närpiö (EPOELY/268/2023)

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi, kirjaamo@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

Prokon Wind Energy Finland Oy suunnittelee 30 (ohjelmavaiheessa 45) voimalan tuulivoimahanketta Närpiöön Brändskogenin alueelle. Voimaloiden kokonaiskorkeus on 300 m ja hankealueen pinta-ala n. 4 600 ha. Sähkön siirto on tarkoitus toteuttaa hankealueelta joko ilmajohdolla Kärppiön sähköasemalle Teuvalle tai maakaapelilla hankealueen läheisyydessä sijaitsevalle Brändskogenin kytkin-sähköasemalle.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Selostuksessa vaikutukset arvioidaan sudelle suurina kielteisinä (kaikissa vaihtoehdoissa) ja vähäisenä kielteisenä (kaikissa vaihtoehdoissa) muille tässä tarkastelluille eläimille. Pesimälinnuston kannalta vaikutukset on arvioitu kohtalaiseksi tai vähäiseksi vaihtoehdosta riippuen. Sen sijaan vaikutukset metsäkanalintujen soittimiin (metso ja teeri) arvioidaan suureksi (pl. VE3, jossa keskisuureksi) tai erittäin suureksi ja metsäkanalintuihin alueen pesimälinnustona keskisuureksi kielteiseksi.

Selostuksessa esitetään konkreettisia ja kirjallisuuteen perustuvia lievennystoimia. Linnuston osalta selostuksessa esitetään lievennystoimia rakentamisen ajoittamista pesimäajan ulkopuolelle, runkojen maalaamista tummaksi, voimaloiden sijoittamista vähintään 800 m (metso) tai 500 m (teeri) soittimista, menetettyjen elinympäristöjen kompensoimista suojelemalla tai ennallistamalla toisaalla. Luke puoltaa näitä kaikkia mahdollisten suurienkin vaikutusten lieventämiseksi.

Pistelaskennan osalta Luke näkee, että tällaisella rajatulla alueella, jolta tarvitaan kattavaa tietoa linnustosta, luonnollinen vaihtoehto olisi koko alueen kattava kartoituslaskenta. Tämän menetelmän tavoitteena on kartoittaa alueen kaikki linnut.

Alle 10 km säteellä sijaitsee kuusi Natura-aluetta. Vaikutukset näihin arvioidaan pääasiassa joko pieniksi tai vähäisiksi. Lähin näistä sijaitsee kuitenkin n. 100 m etäisyydellä suunnitellusta voimalasta ja toiseksi lähin n. 2 km etäisyydellä. Kummallakin Natura-alueella on merkitystä linnustolle. Näiden osalta Luke näkee vaikutusten arvioinnissa riskin virhearvioille.

Selostuksessa todetaan, että hirvet tottuvat tuulivoimaan. Tuulivoiman vaikutuksista hirveen on toistaiseksi hyvin vähän tietoa, mm. tietoa tottumisesta tuulivoimaan ei ole.

Hirvien käytöksessä on ollut eroavaisuutta tuulivoimaloiden myötä, vaikka suoraa välttelyä ei ole havaittu (esim. Berndt ym. 2021) ja tuulivoimalla on Ruotsissa tehdyn opinnäytetyön perusteella ollut vaikutusta hirvenmetsästykseen (Berg 2024).

Suden osalta toteutetussa elinympäristömallissa on huomioitu se, mitä suden pesinnästä kirjallisuuden perusteella tiedetään. Reviirien rajojen osalta kanta-arvioissa, Luke tuo esille, että ne ovat arvioita ja niihin liittyy epävarmuutta. Ne voivat vaihdella mm. havaintojen painottumisen ja susien liikkumisen vuoksi. Tämä on hyvä huomioida myös vaikutuksia arvioidessa.

Selostuksessa tehdyissä vaikutusten arvioinnissa on ristiriitaisuutta siltä osin, että hankkeen vaikutus sudelle arvioidaan keskisuureksi, mutta toisaalla todetaan, että hankkeen ei arvioida vaikuttavan suden suotuisan suojelun tasoon, koska hankkeen ei tunnistettu aiheuttavan suoria vaikutuksia sudelle ja suden elinympäristömallinnuksen mukaan pesimiseen potentiaalisen elinympäristön pinta-alaan.

Muiden suurpetojen osalta Luke toteaa samaa kuin aiemmassa lausunnossa, tehdyillä selvityksillä ei voida sulkea pois alueen merkitystä näiden lajien elinympäristönä.

Lievennyskeinona esitetään suden ja muun eläinlajiston kohdalla hankkeen toteuttamista mahdollisimman suppealle alueelle ja ajoittamista lisääntymisajan ulkopuolelle. Tältä osin Luke huomauttaa, että vaikka rakentamistoimien sijoittuminen lisääntymisajan ulkopuolelle todennäköisesti hyödyttää lajeja, se koskettaa vain kyseistä ajanjaksoa. Mikäli useista hankkeista aiheutuu kumulatiivisia vaikutuksia rakentamisen ja sen jälkeisen toiminta-ajan myötä, vaikutukset voivat olla pitkäkestoisia. Korvaavien elinympäristöjen puuttuessa tai ollessa heikompia lisääntymiselinympäristöjä, tämä rakennustoimien ajoittaminen on vain lyhytkestoinen lievennyskeino.

3 Lausunnon tiivistelmä

Selostuksessa hankkeen vaikutukset arvioidaan sudelle kaikissa vaihtoehtoissa suuriksi kielteisiksi, metsäkanalintujen (metso, teeri) soidinalueille suuriksi tai erittäin suuriksi kielteisiksi ja muulle eläimistölle pääosin vähäisiksi kielteisiksi. Suden osalta on käytetty olemassa olevaa kirjallisuutta sekä vaikutusten arvioinnissa että tehdyssä elinympäristömallissa. Esitetyissä vaikutusten arvioinneissa on kuitenkin suden osalta ristiriitaisuutta. Esitetyt lievennystoimet (mm. rakentamisen ajoitus, riittävät etäisyydet soidinalueista ja elinympäristöjen kompensointi) ovat Luken mukaan perusteltuja, mutta vaikutusten arviointiin liittyy epävarmuuksia.

Sirpa Thessler

Johtaja

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 06.02.2026 klo 08:48:14.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: